

ט"ב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' • בנשיאות מורנו ורבנו הרד"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

פרשת

נח

ו' חשוון

תשפ"ז

857

וירד ה' לראת את העיר ואת המגדל אשר

בנו בני האדם: (יא, ה)

ופירש"י: בני האדם - אלא בני מי? שמא בני חמורים וגמלים? אלא בני אדם הראשון שכפה את הטובה ואמר (ג, יב) 'האשה אשר נתתה עמדי', אף אלו כפו בטובה למרוד במי שהשפיעם טובה ומלטם מן המבול:

אותה לילה שאמורה היתה רחל להינשא ליעקב, הבחינה רחל שחשדה לא היתה לשוא, ואביה הרמאי מתכוון לרמות את יעקב אמרה רחל: השתא מינספא אחתאי, שהרי יעקב יגלה את האמת ע"י הסימנים, ונכמרו רחמיה על לאה וכיון שכן מסרתניהו לסימנים ניהלה דלאה. ובוזה שגלתה נהגה בצניעות, כי בכך לא גלתה את יכולתה לברר את האמת. והיינו דכתיב: (להלן כט, כה) 'והי בבקר והנה היא לאה', מכלל דער השתא - לאו לאה היא? אלא, מתוך סימנים שמסרה רחל ללאה - לא הוה ידע עד השתא.

ממשיכה הגמרא, לפיכך בשכר זאת זכתה ויצא ממנה שאל. שהיה ג"כ צנוע במעשיו, ומה צניעות היתה בשאל? דכתיב (שמואל א' י, טז) במעשה דשאל, שהלך לשאל את שמואל היכן האתונות, ומשחו שמואל למלך על ישראל. וכשחזר ושאלו דודו מה אמר שמואל, אמר לו, שהגיד לו שמואל שנמצאו האתונות, ואת דבר המלוכה שהמליכו שמואל לא הגיד לו אשר אמר שמואל. ולפיכך בוכות צניעותו של שאל זכה גם הוא ויצאת ממנו אסתר שהיתה גם היא צנועה ומנעה עצמה מלספר מקור מוצאה. ע"כ לשון הגמרא וביאורה.

הרי לנו מדברי הגמרא שכך היא המידה גם במעשים טובים, כי בשעה שראתה רחל מה שאביה עולל לה, הבינה שאם רק תשתוק ולא תגלה את הסימנים תרויח שני דברים, הן בעלה הצדיק, והן שתקשב מעתה כחכמה גדולה, שכבר מראש ראתה את הנולד, והתחכמה למנוע הפסידה. אולם כדי שלא לבייש את אחותה הסכימה לוותר על הן על טובתה להיות עקרת ביתו של יעקב, והן על מעמדה וכבודיה, כי במקום שתקשב לחכמה תקשב מעתה ככסילה שלא ידעה איך להתגונן מרמאי ידוע. הסכמה זו להיות שפילה במקום חכמה היא ממידת הצניעות וה'ענוה', ובשכר עמידתה בנסיין נתהפכה מידת הצניעות כחלק ממנהו, והשפיעה גם על דורותיה אחריה, שגם הם זכו שהגדולה לא סגור את עיניהם מחובתם להתנהג בצניעות וענוה, ורואים זאת הן בשאל שגם אחר שזכה למלוכה בחר בצניעות, והן באסתר שהיתה מוכנה לוותר על המלוכה בזכות מידת הצניעות שהיתה טבועה בה. ומן הסתם היתה מידה זו טבועה גם בשאר צאצאיה אלא שבשני אלו אנו רואים זאת בנ"ך.

כל זאת נוקף לזכותה של אמינו רחל, שבהתנהגותה נתנה סדר לכל דורותיה אחריה להתנהג במידה טובה זו. ובאסתר אנו רואים שמידה זו זיכתה אותה להציל גל בני דורה מפקדיה ר"ל, כי מאחר שלא גילתה את עמה ואת מולדתה לא ידעו אחשוורוש שהיא יהודיה, וגור כליה על היהודים וכיון שהיתה היא בכלל הגוירה הוכרח לבטלה.

על כל פנים עלינו ללמוד מהאמור, שכל פעולה היא בנין לדורות, הן לטוב והן למוטב, ובשעת נסיון יהיו דברינו אלו לחיוק גדול.

ניתן לשמוע את שידותיו של מורינו ורבינו שליט"א

איריש 2951321 • 073 • לשון קודש 2951320-073

ערכוני שידות: 100024-0534

טיב הפרשה

הרושם לדורות ממעשי האדם

מלבד מה שרש"י מלמדנו פשוטו של מקרא - פירושן של התיבות 'בני האדם', באים דבריו גם ללמדנו שמכל פעולותיו של אדם נוצר רושם לדורי דורות, שהרי מאדם הראשון עד דור הפלגה כבר היה קרוב לאלפיים שנה, והמה כבר היו הדור העשרים לאדם הראשון [על פי החשבון שהיה זה בימי אברהם שהיה דור העשרים לאדם הראשון, ויתכן מאוד שכבר היו ביניהם כאלו שכבר היו בדור מאוחר יותר, כי הבנים והבנות שהולידו כל הדורות אפשר שהקדימו הרבה להוליד, והיו הדורות צפופות הרבה יותר, ואם נשער שכל דור הוא כעשרים שנה כבימינו, נבוא לכמאה דורות], ואף על פי כן ייחסו עדיין את חטאם לזקנים הראשון אדם. זאת אומרת שאותו חטא של 'כפיית טובה' של אדם הראשון הוא זה שגרם פגם לדורי דורות, ואותו פגם גרם שגם הם יהיו נמשכים אחר זה החטא.

ולמדים אנו מכאן עד כמה מוטל עלינו להיות זהיר במעשינו, לפעמים עושה אדם איזה עבירה ונרמה לו שמלבד אותה עבירה לא עשה ולא כלום, ואינו מעלה על דעתו שמלבד החטא גרם חבלה לנפשו, כי החטא עושה רושם בעצמותיו של האדם ומלבד מה שמתאווה בסיבתו לשנות באיולתו, נמשך אותו פגם בכל צאצאיו שיוולד בעודו במומו, וכתוצאה מכך יכשלו גם הם באותו החטא. ולפעמים יהיה זה החטא אמצעי לעבירה נוספת חמורה ביותר, כמו שרואים כאן שהאדם רק כפה בטובתו של מקום, וכתוצאה מכך נכשלו דור הפלגה בחטא חמור מזה ובקשו גם למרוד בבוראם ר"ל.

כעין זה רואים גם במעשים טובים, שכשארם עושה מעשה טוב מהפך את מהותו לטובה, ונמשך רישומו גם בצאצאיו אחריו. והדברים מבוטאים בגמרא (מגילה יג) ונתתיק אל לשונה בתוספת ביאור:

אמר רבי אלעזר: מאי דכתיב (איוב לו, ז) 'לא יגרע מצדיק עינו' שהקדוש ברוך הוא נותן עינו במעשה הצדיקים לשלם להם גמול, ואפילו לאחר זמן מרובה, כפי שרואים שבשכר צניעות שהיתה בה ברחל - זכתה ויצא ממנה שאל שהיה צנוע, ובשכר צניעות שהיה בו בשאול - זכה ויצאת ממנו אסתר שגם היא זכתה למידת הצניעות. ושואלת הגמרא ומאי צניעות היתה בה ברחל? דכתיב: (להלן כט, יב) 'ויגר יעקב לרחל כי אחי אביה הוא'. וקשה: וכי אחי אביה הוא? והלא בן אחות אביה הוא? אלא, דאמר לה יעקב לרחל: מינסבא לי? - התסכימי להינשא לי? אמרה ליה: אין! מיהו - אך דע לך שאבא רמאה הוא, ואף אם יבטיחך לתת אותי לך לאשה יכול לרמות אותך ולא יכלת ליה. אמר לה: אחי אנא ברמאות! והוה שכיוון באמרו שהינו 'אחי אביה'. אמרה ליה: ומי שרי לצדיקי לסגיו ברמאות? אמר לה: אין! ככהאי גוונא מותר, וכדכתיב (שמואל ב' כב, כז) 'עם גבר תתבר ועם עקש תתפל'. אמר לה: ומאי רמיותא? - מה עלול הוא לרמות בענין הבטחה זו? אמרה ליה: אית לי אחתא דקשישא מינאי - שהיא גדולה ממני, ולא מנסיב לי מקמה - ולא ישיא אותי לפניה. ומיד התחכם יעקב ומסר לה סימנים, כדי שידע שרחל היא ולא לאה. ממשיכה הגמרא ומספרת, כי מטא ליליא - כשהגיעה

טיב המערכת

צא מן התיבה.

בדור האחרון היה יהודי חשוב בבני ברק בשם ר' דוד לייב שוורץ זיע"א, הוא היה עובר כל ערב בין אולמות השמחה הרבים בעירו ואוסף כסף, היו רבים שתמדהו לשם מה הוא צריך כל כך הרבה כסף, ובכן יהודי זה נקרא בצעירותו ע"י מורו ורבו רבי מוויז'ניץ זיע"א, והוא ביקשו לעזור ולאסוף כספים עבור הישיבה שהוא רוצה לבנות, כחסיד נאמן הוא התחיל לאסוף ואכן הוא ראה ברכה בעמלו והצליח לאסוף סכומים נכבדים שעזרו מאוד להקמת הישיבה, בנתיים נפטר הרבי לבית עולמו אבל החסיד הנאמן המשיך לאסוף כספים כי הרבי אף פעם לא אמר לו להפסיק...

לאחר שיבשה הארץ אמר הקב"ה לנח "צא מן התיבה, אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך. כל החיה אשר אתך מכל בשר בעוף ובבהמה ובכל הרמש הרומש על הארץ היצא אתך", ועלינו להבין למה צריך נח את הציצוי לצאת מהתיבה, והרי סיבת בואו לתיבה היא מפני מי המבול, ומכיוון שנגמר המבול והארץ יבשה יכול הוא לצאת? ואף אם נאמר שכן צריך ציווי, עדיין עלינו להבין מדוע צריך הציצוי להיות כ"כ מפורט שצריך הקב"ה לומר לו בנפרד על אשורו ובניו ונשי בניו. וכן על כל מין מבעלי החיים?

אפשר לומר שהתורה הקדושה מלמד אותנו דרך חיים כי במקום שיש ציווי מפורש אי אפשר להסיק לבר מסקנות ולקבל החלטות, אלא אך ורק אם התורה עצמה נותנת הוראה אחרת, ולכן נח היה צריך לקבל הוראת יציאה מפורטת כי כך היתה הוראת הכניסה, ואילו לא כן היה נח צריך להמשיך ולהמתין בתיבה ואפילו עד היום...

כך גם עלינו ללמוד לעצמינו שההליכה בתמימות אחר דבר השי"ת תהא נר לרגלנו ואף אם יבוא היצר לבלבלנו (והוא יבוא) נזכור כי דבר השי"ת ורצונו ית' כתובים ומפורשים בארבעת חלקי השו"ע ואין לנו לסור מהם ימין ושמאל, כמו שהחזון אי"ש זיע"א העיד על עצמו שבכל פעם שהיה לו ספק היה מתייעץ עם ארבעת חלקי השו"ע, וכשנגדה כן נקיים את הציצוי "תמים תהיה עם ד' אלוך".

(ע"פ: ט"ב התורה - נח)

בגנות הגול המבטא השחתה

ותשחת הארץ לפני האלקים ותמלא הארץ חמס:
וירא אלקים את הארץ והנה נשחתה פי השחית
כל בשר את דרכו על הארץ: ויאמר אלקים
לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס
מפניהם והנהני משחיתם את הארץ: (ו' יא - יג)

טיב השולחן

נכתב ע"י הרב אהרן רבינוביץ שליט"א

ענשו של דור המבול על שום מה?

הנה התורה מספרת לנו שבימי דור המבול נתקיימה: 'ותשחת הארץ לפני האלקים' ופרש"י: 'לשון ערוה ועבודה זרה' - מדובר בחטאים חמורים ומתועבים ביותר, עוונות שהתורה מתבטאת עליהם בלשונות חריפים ביותר בכמה וכמה מקומות, וגם חז"ל הקדושים הפליגו בחומרתם, ואמרו, שהם ביהרג ואל יעבור, ומוסיפה התורה לספר שכל כך העמיקו בחטאים אלו עד שהחטאים נתנו אותותם בעצמות הבראה 'והנה נשחתה' - מין טבע רע נולד בעולם כתוצאה ממעשיהם הרעים, והוא: 'כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ' ופירש"י: 'אפילו בהמה חיה ועוף נוקקין לשאין מין', כלומר, גם אלו המינים שמצד טבעם אינם משתוקקים להתערב עם שאינם מינם נתעוררו לטבע שני והתחילו להזיק לשאינם מינם. וכפי המובא בספרים הקדושים, שהבראה כולה תלויה במעשיו של המין המובחר הוא המין האנושי, וכיון שבני אותו הדור היו כל כך שטופים בזימה, גרמו בהשחתתם השחתה כללית על העולם כולו.

בנוסף לחטאים חמורים אלו שנתנו אותותיהם בבראה כולה, מוסיפה התורה להודיענו על עוד חטא שבני אותו הדור היו לקויים בו, וכלשונה: 'ותמלא הארץ חמס' ופירש"י: 'גזל'.

והנה אלמלא ראינו בהמשך את דבריו של הקב"ה לנח, היינו אומרים, שעוון הגזל לא היה כי אם טפל לחטאים החמורים עבודה זרה וגילוי עריות, ששניהם הם ב'יהרג ואל יעבור', ועוון עבודה זרה הוא גם שקול ככל החטאים שבתורה. אולם כשאמר לו הקב"ה לנח 'קץ כל בשר בא לפני' לא פירש לו החטאים החמורים, כי אם עוון הגזל 'כי מלאה הארץ חמס', והוא תמוה מאוד שהעלים את עינוי מהחטאים החמורים ביותר גם בשעה שהיו הם סיבות להשחתת העולם, וביקש להעניש רק על הגזל.

ורש"י רצה ליישב הדברים באמרו: 'לא נחתם גזל דינם אלא על הגזל', ולפי פשוטו כן לומר, שעיקר עונשם היה על החמורות, אולם לא נתמלאה סאתם כל עוד שלא נכשלו גם בגזל. ועדיין יש מקום להקשות שמאחר שהקב"ה לא הזכיר לנח כי אם עוון הגזל, ביקש לבטא שהוא החלק הארי לעונשם, כי אם היה זה רק טפל הממלא את הסאה לא היה מתעלם מהעיקר מכל וכל, ויתכן שגם רש"י באמרו 'לא נחתם' כן לומר 'לא נגזרה' והיינו שעיקר הגזירה היתה בעוון הגזל. ועכ"פ יש להבין 'מדינ' כי גם אם הגזל הוא עוון חמור, אין הוא מגיע לחומרת עבודה זרה השקולה ככל החטאים שבתורה, וגם גילוי עריות הוא מהג' החמורות שהם ב'יהרג ואל יעבור'.

חומרת הגזל

אמנם כשמתבוננים רואים שגם אם עבודה זרה וגילוי עריות חמורים מגול, אין הם מוכיחים על רעת האדם כפי שהגזל מוכיחה, שכן עבודה זרה ועריות על אף שהם גורמים פגמים נוראים בעולותיו ובתחתונים, בכל זאת אין בהם ביטוי למידות מושחתות, כיון שיש מקום לומר שהנכשל בהם לא ביקש למלא את תאוותו רק במקום שאין בכך היזק לזולתו, שונה הוא ה'גזל' שהנכשל בו מגלה שהינו מְקַטְט בעצמותו, ומוכן הוא להטיב עם עצמו גם כמה שמוכן לחבירו, מבלי להתחשב עם צערו והפסדו.

דבר זה גרם לו להקב"ה להביא מבול על הארץ, כי בכך הוכיחו שבאו לידי מצב של 'מות' האדם מן הבהמה אֵין' כמשמעו, הם הפסידו את האנושיות מכל וכל, ושוב לא היתה תועלת לעולם שאינו לבני אדם...

לאור האמור ש לומר שטבע זה אמרו חז"ל 'הק"ר' (ג, א): 'סאה מלאה עוונות, גזל מקטרג בראש', כי הגזל קשה ביותר לפני הקב"ה, כי אלקים יראה ללבב, ומכיר שהגזל נעשה מתוך רוע הלב יותר משאר החטאים.

לתקן עוון הגזל ולהיות זהיר מספק גזל

הדברים צריכים לעורר אותנו מאוד לפשפש בממונינו כדי להיות בטוח שאין בהם מן הגזל, כי על אף שישראל קדושים נזהרים על פי רוב מאיסורים מפורשים של גזל, מכל מקום מתרבים המקרים שבהם מזדמנים לו לאדם ספקות בדיני הממון שבדיו, ויצר לב האדם מפתהו לצדד לטובתו, ואכן מלשוננו של ה'משנה ברורה' (סימן תר"ס א) אנו רואים, שמלבד מה שמוטל על האדם לתקן העוון הגזל במשמעו, מוטל עליו לפשט העקממיות שבלב ולעמוד על האמת לאמתו, והוא לך לשונו: 'אם יש בידו מן הגזל ואונאה, וכל דבר הנוגע בממון יראה לתקן. ואם יש לחברו בידו ממון שיש לו תביעה עליהם, יודיענו, אע"פ שחברו לא ידע מזה כלל, ועכ"פ יסדר לפני הרב ומו"ץ הענין בשלמות ובאמת בלא שקר, ולשאול האין להתנהג, כללו של דבר, כל דבר שבממון לא יסמך על הוראתו, כי היצה"ר יש לו היתרים הרבה' עכ"ל. ומן הראוי שכל אדם ירבה בתפילה ובתחנונים שהשי"ת יציל אותו מעוון חמור זה ויתקיים בו מקרא שכתוב (במדבר לב, כב) 'והייתם נקיים מה' ומישראל'.

הלכות הזכרת ושאלת הגשם ב'

י. ואם היה ש"ץ וחזר התפילה בשחרית ומנחה, די לו בשמונה עשר יום להשלים התשעים תפילות, ואם חיסר כמה תפילות מוסיף עוד יום או יומיים כפי מה שחסר לו (כה"ח סקנ"א).

יא. והנה לענין שאלת טל ומטר, אע"פ שבגמר שלשים יום עדיין אין לו תשעים תפילות, אף נחלקו הפוסקים בזה, מכל מקום נקטינן לקולא דשוב אינו חוזר ומתפלל, דספק ברכות להקל (מ"ב סקל"ז).

יב. אם שגג או פשע יום או יומיים ולא התפלל כלל, אעפ"כ לא הורע חזקתו בזה, אלא כל שהחזק ברוב אלו הימים דיו בכך, דכיון שלאחר שלא הזכיר איזה יום חזר אח"כ והזכיר עד תום שלשים יום, הרי זה בחזקה של שלשים יום, וכ"ש אם שאל טל ומטר בשומע תפילה וכדומה דודאי עולה לו (מ"ב סקל"ז).

יג. שאל טל ומטר אחר החג קודם ז' בחשוון, אינו חוזר התפילה (הלי"ש תפילה פ"ח ס"ח), וי"א דחזור (מבית לוי), וי"א שיחזור ויתפלל ויתנה שאם אינו צריך לחזור תהא תפילתו בתורת נדבה (מרא דשמעתתא).

יד. המסופק אם הזכיר מעין המאורע, וקטן אומר לו שהזכיר כהלכה, הרי זה נאמן, אע"פ שאינו כשר לעדות, מפני שאין כאן אלא גילוי מילתא בעלמא, ומה שיש כאן חזקה שמסתמא אמר כהרגלו לא הוי חזקה גמורה (הלי"ש שם סכ"ג).

טו. אם לאחר שאמר תשעים פעמים רצופים, הרגיש שוב בלשונו שהוא טועה, אעפ"כ לא נשתנה ההלכה הקבועה בשו"ע שיכול לסמוך על הרגל לשונו, ומכל מקום אם הרגיש כך ג' פעמים ברציפות שהוא טועה בלשונו, אפשר שאינו מועיל לו מה שאמר תשעים פעמים רצופים, ואפשר שבאופן כזה יש לחוש גם לאחר שעברו שלושים יום, ומ"מ אם נזכר תוך כדי דיבור שטעה י"ל דינו כמי שלא טעה ויכול לסמוך על הרגל לשונו (אשל אברהם תנינא קי"ד ס"ח).

טז. יש מי שכתב דמי שיועד בבירור שדי לו בעשרים יום כדי להרגיל לשונו, אינו צריך שלשים יום, שלא אמרו שלשים יום אלא מפני שכן שיעור חז"ל דלסתם בני אדם די בכך, אבל ודאי אם ימצא מי שהוא יוצא מן הכלל, הסברא נותנת דמודדין בשלו (עיקרי הדין ס"ה אות ב').

א. מי שמסופק אם הזכיר מוריד הגשם בתפילתו, (במקום שאין מזכירין טל בימות החמה), עד שלשים יום הרי הוא בחזקת שהתפלל כהרגלו עד עתה בימות הקיץ ולא הזכיר גשמים, וצריך לחזור, לאחר שלשים יום אינו צריך לחזור, שכבר נתרגל לשונו לומר כהלכה, ומן הסתם אמר כהרגל לשונו (סי' קי"ד ס"ח ושר"ע הרב ס"ז).

ב. אם ברור לו שהיה בדעתו להזכיר מעין המאורע בתוך התפילה, ולאחר זמן מופלג נפל ספק בלבו אם הזכיר בתפילה או לא, אין צריך לחזור, אבל אם נתעורר הספק מיד אחר התפילה הרי זה צריך לחזור (מ"ב סקל"ח).

ג. אם מתפלל מתוך הסיפור וקיפל שם הדף שלא ישכח להזכירו, הרי זה זרין ונשכר ומועיל (כה"ח סקנ"ד).

ד. אם אמר תשעים פעמים 'מחיה מתים אתה רב להושיע משיב הרוח ומוריד הגשם', (ולא יתחיל מאתה גבור כדי שלא יאמר השם לבטלה), שוב אינו צריך לחזור, ואפילו אם נפל ספק בליבו הרי זה בחזקת שהזכירו (ס"ט מ"ב סקל"ט).

ה. וכן הדין לענין שאלת 'ותן טל ומטר', אם אמר תשעים פעמים 'ותן טל מיני תבואתה לטובה ותן טל ומטר', (ולא יזכיר מתחילת הברכה כדי שלא יאמר השם לבטלה) הרי זה בחזקת שהזכירו (מ"ב סק"מ).

ו. אם יש לו ספק אם אמר תשעים פעמים, לא נעקר החזקה, ולכן באופן כזה אם יש לו ספק הרי זה צריך לחזור (הליכות אבן ישראל).

ז. יש מי שכתב שיש לאמרו לכתחילה מאה פעמים ואחד (מ"ב סקמ"א בשם החת"ס), ומכל מקום בדיעבד אם לא אמר רק תשעים פעמים אינו חוזר ומתפלל (מ"ב שם).

ח. אם הרגיל עצמו מ"ה פעמים שהם כנגד חמשה עשר יום, משעברו אח"כ עוד חמישה עשר ימים, יש לו חזקה שאמר כהונג' (מ"ב סקמ"ב).

ט. ולפי זה אין צריך שהיה שלשים יום שלימים, אלא כיון שהשלים תשעים תפילות ממילא הורגל לשונו לומר כהלכה (מ"ב סקל"ז).

בכל צרה יש צהר צהר תעשה לתבה

(ו' טז)

טיב החיזוק

חייון הצר
לפרשת
השבוע

בכל צרה יש צהר
שהקב"ה שולח,
חסותתו גם צהר של אור
וישועה

הקב"ה צוה את נח: 'צוהר תעשה לתיבה'. רש"י מביא ש'צוהר' פירושו חלון או אבן טובה שהאירה לנח בתוך התיבה. התיבה היתה סגורה מכל עבר, ובכל זאת הקב"ה דאג שיהיה בתיבה אור. זהו מסר לדורות. פעמים שאדם מרגיש שהוא נמצא בתוך 'תיבה' - בתוך קושי, צער או חושך. נדמה לו שאין מוצא ואין אור. אך התורה מגלה לנו, שבכל חושך יש נקודת אור, ובכל קושי יש פתח של תקווה. וכבר עמדו על כך גדולי החסידות, שהאותיות של 'צהר' הן גם אותיות 'צרה'. ללמדך, שבתוך כל צרה הטמין הקב"ה גם צוהר של אור, תקווה וישועה.

סיפורי השגחה פרטית
שנשירו ימיעיבת ע"י הקוראים

מלאכי השלום

הוזמנו לשבת שבע ברכות. מאוד רצינו לנסוע כל המשפחה וגם הצד המזמין לחץ שנבוא, אבל הקב"ה נתן לנו מתנה מיוחדת, ילד עם נכות הזקוק לתנאים מיוחדים ולכן לא שייך לנסוע למקום לא מותאם ובפרט מהדירה לאולם ולמקום התפילה... פשוט לא שייך.

שוחחתי עם אשתי וקבלנו באהבה שאין אפשרות להשתתף בשמחה למרות הרצון העז.

אבל אז הגיע טלפון לא צפוי מבחור ישיבה שמתגבר הרבה עם הבן שלנו בפרט במהלך חופשת הקיץ בין הזמנים.

הבחור שאל את השאלה המפתיעה הבאה: "יש מצב שאתם משחררים לי את הבן שלכם לשבת הקרובה? בדיוק יש לי בישיבה את כל התנאים הדרושים. גם הבן שלכם יהנה וגם אני והחברים בישיבה נשמח ויהיה כיף!!!"

היינו בהלם כי עליו אנחנו סומכים בעיניים עצומות. בחור מיוחד שכולו לב ואחריות עם בגרות מיוחדת שלא תואם גיל.

כמובן שהשבנו בחיוב והשיחה נותקה.

עם ניתוק השיחה תוך כדי דיבור, נכנסה לנו שיחה נוספת על הקו קרובת משפחה מנסה לקבל אישור השתתפות בשבת שבע ברכות.

השבנו בחיוב והם לא האמינו למשמע אוזנם שאכן יש לנו מקום לבן וכל המשפחה מגיעה לשמחה!!!

ההתרגשות בבית היה שיא השיאים, לבן היה שבת ישיבה משמחת! קבלתי דשים איך כל החברים בישיבה היו סביבו והייתה זו שבת חוויה לבן ולחבר'ה המהממים.

הילד לא מפסיק לשאול מתי יהיה לו עוד שבת כזו?!!!

ולנו הייתה שבת מרוממת ונהדרת, שבת נדירה שיכולנו להשתתף ברוגע ובשלוה בידוענו שהילד שמח!!!

ת"ת סטנציה

המעוניין ליכזת את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שמואל סמאלס
בפקס: 15326517922
או: o.y.wines@gmail.com

בכל פעם, הוצרך האדם להתחזק בדביקותו בכל פעם יותר ויותר, כי בכל פעם כשרואה את עצמו רחוק מאתו יתברך שמו, יצטרך להוסיף ולחדש בכל פעם דביקות יותר מדמיעיקרא, ומכאן זה יתייחד ויתחזק בדביקותו בכל פעם יותר.

"ואמר, שלזה רמו דוד המלך ע"ה (תהלים פז, טו) 'הוא ינהגנו עלמות', ופירש רש"י ז"ל כאלה המנהיג את בנו הקטן לאט" עכלה"ט. [ובספרים אחרים הרחיבו יותר המשל, כי לפעמים בעת שמלמדים את התינוק ללכת, הרי הוא נופל ארצה, ושוב קם על רגליו מהלך מעט ונופל, מהלך ונופל, עד שלומד לעמוד איתן על רגליו להלך ממקום למקום בלא נפילה. - כיצא ברבר' הוא ינהגנו עלמות', כד"א (משלי כד, טז) 'כי שבע יפול צדיק וקם'].

מסופר על הרב הקדוש המגיד מקו'ניץ זצוק"ל בעל "עבודת ישראל", שהגיע אליו פעם לביקור חבר נעורים. - היה זה ידיד הקרוב אליו מאוד, יליד אותה עיירה של המגיד, שעברו יחדיו קטעירותם את אותו מסלול לימודי הנעורים בהצלחה, יחדיו ישבו אצל אותם מלמדים וראשי ישיבות, שניהם היו בעלי כשרונות טובים וברוכים ומתמידים ששקדו על תלמודם היטב. - והנה אותו חבר נתמנה לרב בעיירה קטנה ומוזנחת, וכבואו עתה אצל בחירו וידידו המגיד הקדוש וראה ברום מעלתו הגדולה ואת כל הכבוד הגדול והציבור הענק הבאים מכל העולם להסתופף בצילו, הציק לו הדבר. והוציע את שאלתו בפני המגיד בעצמו: יאמר נא לי ידידי במטותא, מה ההבדל בינינו? כיצד זה נתעלית אתה כל כך עד שנתמנית בתואר 'ראש בני ישראל', וכל העולם כולו חל ומתחנן למוצא פיק, וככל היוצא מפיו יעשה, צדיק גזור והקב"ה מקיים וכו' (מ"ק טז). ואילו אני אינני כי אם רב פשוט בעיירה קטנה... הלא שנינו עברנו בדיוק את אותו מסלול. היכן נעזר ההבדל בינינו? ענה לו הרב המגיד בחכמתו, אסביר לך את ההבדל בינינו בדרך משל:

אחד התחבובים המוכרים בעולם הוא 'טיפוס גבהים', אנשים רבים בעולם אוהבים לטפס על עצים והרים המתנשאים לגובה רב, כידוע. והנה מה עושים אותם 'מטפסים' כשהם מגיעים אל עץ חסר ענפים, או שחיבור הענפים אל העץ קלוש ומט ליפול? - על פי רוב בוחרים המטפסים לדלג על עצים שכאלו, ומעדיפים עצים אחרים הבטוחים יותר לטיפוס. אחרים מנסים את כוחם גם על עצים שכאלו, ומתחילים את מלאכת הטיפוס, אבל עד מהרה נוטים ליפול, כאשר אין להם ענפים חזקים להיאחז בהם, ונופלים למטה בחבטה עזה...

אולם - המשיך המגיד בחן פקחותו - ישנם יחידים מומחים שמצליחים גם בטיפוס עצים שכאלו! הא כיצד? הם מחפשים היטב לאורך כל גובה העץ פה ושם ייחורי ענפים קטנטנים, אולי אפילו פצפונים, ונאחזים בעשר אצבעותיהם בכל ייחור קטן ובכל בליטה שיש בעץ, העיקר שתהיה חזקה ואיתנה שניתן להיאחז בה... הייחורים הקטנים הללו, אולי אינם נראים מתחילה, שכן אין הם ענפי ענק חסונים כבשאר העצים שרגילים אליהם המטפסים, אבל הם מספיק חזקים לשביל מי שיחזיק בהם חזק חזק, שיוכל על ידם להתקדם שלב אחר שלב ללא חת עד שגיעו ויעפיל למעלה אל רום פסגת העץ! (וכמו כן הוא באומנות הטיפוס על קיר חלק, שמוצאים בו בליטות קטנות, כידוע).

ההבדל בינינו - סיים המגיד בהסבר הנמשל - הוא לא בדברים הגדולים שהילכתי אני בגדולות יותר ממך, בטיפוס על עצים ענקיים יותר, אלא דווקא בדברים הקטנים... - הנה מדרך העולם בזמני ירידה וחולשה, כאשר אין מספיק ענפים טובים להיאחז בהם באמצע הטיפוס למעלה, שנופלים הם למטה. ונמצא שצריכים להתחיל שוב את כל דרך העלייה והטיפוס מתחילה, וחוזר חלילה. נופלים ומתחילים מחדש, וכך אינם יכולים להעפיל אל על, כי בכל פעם שעולים במעט נופלים בחזרה, כשאנם מוצאים במה להיאחז בזמנים הקשים.

אני לעומת זאת בחרתי דווקא להיאחז חזק בעיקר בדברים הקטנים שיש לפני תמיד! אותם פעולות קטנות ומצוות רגילות ופשוטות שקיימים אף בעיתותי חולשה וירידה, אין אני מזלזל בהם כלל, אלא אדרבה מוקיר ומחשיב אותם מאוד ומחזיק בהם היטב! וכך אינני נופל שוב למטה, אלא מחזיק בכל ענף קטן שניתן להיאחז בו אף בהעדר ענפים גדולים... וכך ממשיך אני בטיפוס שלב אחר שלב עד למעלה.

פירש רש"י: "הוצא כתיב, היצא קרי. - 'היצא' אמור להם שיצאו, 'הוצא' אם אינם רוצים לצאת הוציאם אתה" ע"כ. המדקדקים מתקשים לפרש תיבה זו, שאיננה מן הלשון הרגיל בתורה, הן על פי הכתיב 'הוצא', והן על פי הקרי 'היצא', ולמה לא אמר 'הוצא' כבכל דוכתי.

אולם פירושו ענין תיבה זו באה בלשון הפעל, שתפעיל אתה את האחרים. - ללמדו לנח שצריך הוא 'להפעיל' בצאתם, וללוותם בדרכי יציאתם מן התיבה אל הארץ. לא רק 'הוצא' להוציאם מחוץ לתיבה בלבד, אלא 'הייצא' לתמוך ולסייע בעדם ביציאתם, שאם אינם רוצים לצאת 'הוציאם אתה', שתלווה אותם ביציאתם ותתמוך בהם. - כאשר ידוע טבעם של החיות להסתגל אל מצבם ולהתקשר אל סביבתם, וקשה להם לשנות את מיקומם והרגליהם. ולפיכך לאחר שנה שלמה שכבר התרגלו אל חיי התיבה, ויקשו לשינוי הפתאומי שבחיים החדשים על פני כל הארץ, כטבעם של חיות המתייראים מן השינויים החדשים, ולכן לא ירצו לצאת.

לפיכך נאמר לו: 'כל החיה אשר אתה הייצא אתה', תפעיל ותסייע ביציאתם ותלווה אותם בתחילת דרכם החדשה, ותהא אחראי על הוצאתם לארץ עד שתתרגל כל חיה וכל בהמה ורמש למקומה ולארצה, ולא לזרוקם ולהשליכם בבת אחת חוצה אל העולם החדש שלפניהם.

כענין זה הוא אומר כלפי הנשים: 'צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתה', לומר שהותרו נשותיהם לאחר המבול, אתה ואשתך' ובניך ונשי בניך'. אך תיכף אחר כך נאמר (פסוק יח): 'וצא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו', וצריך עיון שמכיון שכבר הותרו נשותיהם בפסוק הקודם, היה לו לומר 'נח ואשתו ובניו ונשיהם'.

[ונדע מ"ש בזה בדרך צחות, שמכאן מוכח שאין לצאת עם האשה ביחד אל הרחוב... כמ"ש ב**תרגום** בפסוק (שמות יט, טו) 'אל תגשו אל אשה - לצד אתתא', שתלך בצניעות מן הצד].

אך גם לגבי הנשים יש להתנהג באותו סדר, שאף שכבר הותרו בהם יש לגשת לכך בעדינות, ולא בפתאום בבת אחת, מאחר שכבר התרגלו לחיות שנה שלמה בלחוד, נח ובניו לחוד ואשתו ונשי בניו לחוד, ויש להרגיל אותן לאט לאט שכבר הותרו, ודו"ק.

כיצא ברבר' כשאנו יוצאים לקראת השנה החדשה, שהתחדשה עתה עלינו לטובה, לזמן חדש ולעולם חדש, גם כאן יש לצאת לאט לאט, להרגיל את הנפש בסבלנות אל התקופה המחודשת, וכד"א 'כל אשר אתה הייצא אתה', תלווה את דרכי היציאה, ותפעיל את כל אשר אתך בזהירות בדרכי ישרים מחודשים, עד אשר יתרגלו אל השנה המחודשת בדרך הישר והטוב.

דרכו של רבינו אור שבעת הימים מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, להמשיל משל נפלא קולע השערה בביאור דרכי כניסת האדם אל דרכו החדשה.

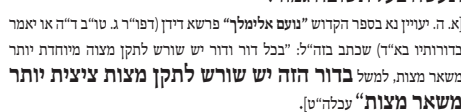
ומקורו טהור בספה"ק 'בעל שם טוב' פרשא דידן (א, קט), וזה לשונו הקדוש: "את האלהים התהלך נח (ו, ה), וברש"י, נח היה צריך סעד לתומכו, אבל אברהם היה מתחזק בצדקו מאליו עכ"ל. שמעתי אומרים בשם המוקבל איש אלהים הישיש בעל שם, רבי ישראל ממועזינא זצלה"ה, ששאל לו איש אחד מאנשיו, מה זה שלפעמים כשהיה אדם דבוק בדביקות הבורא, ויודע אינש בנפשיה שקרוב הוא אליו יתברך שמו, ובאמצע הדביקות נמצא לפעמים שהוא נפסק ורחוק מהבורא יתברך, כי גם זה יכול האדם לידע בנפשו כי הוא רחוק מהמקום ברוך הוא."

"ואמר לו הבעל שם טוב, שמצאנו בינינו דבר זה על דרך משל, כשאנו רוצה לבנו להקטן שהיה יכול לילך ברגליו, מה עשה אביו, נוטל את בנו ומעמיד אותו לפניו על הארץ ומרחיב את ידיו סמוך לו כדי שלא יפול התינוק ארצה, והתינוק הולך בין שני ידי אביו. וכשיגיע התינוק סמוך אצל אביו, אזי מתרחק אביו מעט מעט לאחוריו, כדי שהתינוק ילך ויתקרב בכל פעם יותר, ומכאן זה יתלמד הילד לילך בטוב. כי אם לא היה אביו מתרחק בכל פעם לאחוריו, לא היה הולך התינוק רק אותו המעט שהיה בין המקום שהיה אביו מעמידו בתחילה, למקום שהיה אביו עומד בתחילה. אבל השתא כשהולך אביו בכל פעם לאחוריו, נמצא הולך התינוק בכל פעם יותר."

"כך מתנהג הקדוש ברוך הוא עם בריותיו, כשאדם מתלהב בדביקות הבורא, אם לא היה מתרחק ממנו המקום ברוך הוא לא היה דביקותו בכוז ובתמידות, אבל השתא כשמרחק ממנו

(T, N)

בך יושב לו האיש ושוחרח עם הבישוף והק

וּבֹכֵר בִּיאָר רַבֵּינוּ הַחֶפֶץ חַיִּים זְצוּל מֵאִמֵּר הַמִּשְׁנָה (אבות
 1:10): "כֹּל הַמְקִיִּים אֶת הַתּוֹרָה מְעוּנִי, סוֹפוּ לְקִיִּימָה מְעוּשָׁר".
 שְׂאֵין הַכּוֹנֵנָה לְעוּנֵי בַמּוֹן גְּרִידָא, אֲלָא גַם לְעוּנֵי בְדַעְתָּ,
 שְׂאֵין כִּישׁוּרֹתֵינוּ בְּרוּכִים לְהַצְלִיחַ עֵסֶק הַתּוֹרָה. - שְׂאֵם
 מִתְגַּבֵּר וּמְקִיִּימָה מְעוּנֵי, מִתּוֹךְ הַדַּחֵק וּבִיגִיעָה עֲצוּמָה, לֵלָא
 הִבְנָה וְלֹא סִיּוּק וכו'. 'סוֹפוּ לְקִיִּימָה מְעוּשָׁר', שִׁיתְבָּרְכוּ
 כִּישׁוּרֹתֵינוּ בְּעוֹשֵׁר רַב יִהְיֶה לִּבּוֹ וּמוֹחוֹ לְהִבֵּן וּלְהַשְׁכִּיל
 בְּדַבְּרֵי תוֹרָתְךָ, אָמֵן.

4